

A photograph of a modern building facade featuring a grid of windows and dark vertical columns. The building is white with dark brown or black vertical accents. The sky is a clear, bright blue. The text 'De zwevende' is overlaid in a large, red, italicized font with a white outline.

De zwevende

Het Alfa College in Groningen heeft een belangrijke uitbreiding ondergaan: een nieuw lesgebouw van drie verdiepingen en een werkplaatsencomplex, verbonden aan de oudbouw. Boven de begane grond is het lesgebouw voorzien van een vliesgevel. De profielen ervan bestaan uit gelamineerd western red cedar; de vulling wordt gevormd door afwisselend meranti kozijnen en Eterflex-platen. De mooie, lichte en duurzame gevel is tegen vrij lage kosten gerealiseerd.

UITBREIDING ALFA COLLEGE GRONINGEN

vliesgevel

Voor scholenbouw is in Nederland meestal in vergelijking met het bouwen van gemeentehuizen en kantoorgebouwen een bescheiden budget beschikbaar. Architecten moeten dat voortdurend in de gaten houden en kunnen zich weinig extra's veroorloven. Ook voor de uitbreiding van het Alfa College in Groningen waren de financiële middelen beperkt. Architect Jaap Nieskens van SP architecten in Wadinxveen heeft niettemin een fraai ontwerp aan het bestaande schoolgebouw toegevoegd. Nieskens: 'We maken er toch altijd wat leuks van, ondanks de beperkte gelden. Dat is niet altijd gemakkelijk, maar wel een uitdaging.' Dat hij daarin steeds slaagt, bewijst onder andere de publieksprijs die hij in 1999 kreeg voor het ontwerp van de Helen Parkhurst Scholengemeenschap in Almere-Parkwijk. Het bureau SP architecten werkt al tachtig jaar voor opdrachtgevers in het onderwijs, van basisscholen tot hogescholen. Ongeveer de helft van het werk bestaat zelfs uit scholenbouw. Niet zelden worden de gevels van scholen met houten gevelvullende elementen gesloten. 'Dat gaat snel en is licht van gewicht. Bovendien is de kwaliteit goed in de hand te houden en is het betaalbaar.'

Indeling

De uitbreiding aan de Admiraal de Ruyterlaan omvat een lesgebouw van drie verdiepingen met aan de achterkant een werkplaatsencomplex; te- ▷

◁ Beredeneerde chaos in de gevel.

▷ Oostgevel. De verticale nieuwbouw contrasteert met de horizontale oudbouw. Het verschil in materiaalgebruik maakt de grootste tegenstelling.

▷ Westgevel. Om de verbinding te symboliseren, kraagt het dak van de nieuwbouw voor een deel uit over het bestaande gebouw.

△ Detail werkplaatsencomplex. De architect heeft aan de gevels een technische uitstraling gegeven met zilverkleurige metaalplaat.

▷ Oostgevel. Het werkplaatsencomplex (rechtsonder) staat loodrecht op deze gevel.

vens zijn er leslokalen voor volwassenenonderwijs ondergebracht. De school biedt als standaardpakket onderwijs aan in verschillende technische richtingen op mbo-niveau.

De nieuwbouw is tegen de oudbouw gezet. Om de verbinding te symboliseren, kraagt het dak van de nieuwbouw voor een deel uit over het bestaande gebouw. De liftschaft tussen beide kan volgens Nieskens worden gezien als intermediair.

Op de begane grond van het lesgebouw zijn onder andere een nieuwe entree en een centrale hal gemaakt. De verdiepingen herbergen aan de voorkant kleine leslokalen en kantoorachtige ruimten; aan de andere zijde zitten de gereguleerde leslokalen. De kern bevat lokalen voor onderwijs-ondersteunende activiteiten. Via een vide en een lichtkoepel in het dak dringt daarin daglicht door.

'Schelpen'

De achterkant bestaat uit een nieuw werkplaatsencomplex, dat op begane-

△ Interieur leslokaal.

▷ Western red cedar en Eterflex-plaatmateriaal zorgen voor een bijzonder strak gevelbeeld.

grondniveau onder het lesgebouw is doorgetrokken. Het complex voorziet in langwerpige laagbouw van in hoogte oplopende werkplaatsen, drie achter elkaar. Architect Nieskens noemt ze 'schelpen', vermoedelijk door de gebogen voorgevel. Ze worden gebruikt als werkplaatsen voor onderwijs over motorvoertuigen: de Afdelingen motorvoertuigentechniek van personen- respectievelijk bedrijfsauto's. De derde en hoogste schelp is tweelaags en bevat de Afdeling brommers en scooters. Op de tweede laag zijn ruimten gereserveerd voor instructie.

Contrast

Nieskens heeft de gevels van de nieuwbouw een zodanige vorm gegeven, dat je de functies van de bouwdeelen met enige fantasie ook in de gevelbekleding tot uiting ziet komen. Zo heeft hij de gevels van de werkplaatsen een technische uitstraling gegeven met zilverkleurige metaalplaat. Voor het verkrijgen van een zekere contrastwerking ontwierp hij voor het lesgebouw een lichte gevel die bestaat uit een combinatie van hout en plaatmateriaal. De zachte uitstraling ontstaat door het gebruik van onbehandeld western red cedar dat op den duur zal vergrijzen, en het lichtkleurige plaatmateriaal Eterflex. De gevel, die opvalt door het georganiseerd chaotische beeld, heeft een verticaal karakter. De schijnbare wanorde wordt veroorzaakt door de verspringende ramen. Ook hier heeft Nieskens een duidelijk contrast willen scheppen met de sobere en rustige gevel van de bestaande bouw. De gevel van dit dertig jaar oude gebouw is uitgevoerd in rode baksteen en heeft een sterk horizontaal karakter. 'Met deze tegenstelling laat je ook iets zien van het tijdsbeeld waarin de gebouwen zijn gerealiseerd.'

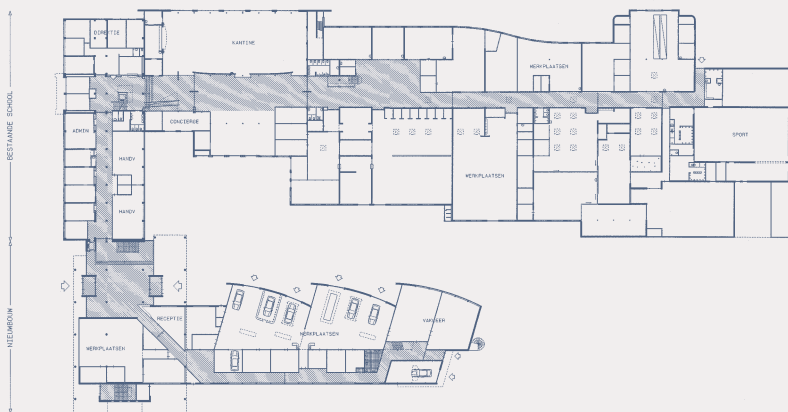
Transparant

De constructie van het lesgebouw bestaat uit een betonskelet op palen. Oorspronkelijk was een onderdoorgang op de begane grond gepland. Dit idee is komen te vervallen. Daarvoor in de plaats zijn een entree en een centrale hal met transparante gevels gekomen. Van buitenaf kan men door de hal het achtergelegen nieuwe werkplaatsencomplex zien liggen. Nieskens: 'Het idee om onder het gebouw door te kunnen lopen, is in zekere zin gehandhaafd, alleen gaat dat nu via deuren in de voor- en achterpui. Het overige deel van de begane grond wordt in beslag genomen door werkruimten van het werkplaatsencomplex.'

Welbewust heeft architect Nieskens voor de gevel van de verdiepingen lichte materialen gekozen. 'De gevel zweeft als het ware boven de begane grond en dan is het natuurlijker om deze licht uit te voeren, zoals in hout en plaatmateriaal.'

Gevelopbouw

De gelamineerde kolommen van western red cedar (90 x 270 mm) zijn tegen de betonvloeren bevestigd. Ze overspannen de hoogte van drie lagen (ongeveer 11 m) en staan hart op hart 1.200 mm uit elkaar. Tussen deze profielen zijn de kozijnen en het plaatmateriaal aangebracht. De Eterflex-platen zijn in het werk op de achterliggende constructie -vuren raamwerken- gepotdekseld met schroeven. In het raamwerk is 80 mm minerale wolisolatie verwerkt; achter het Eterflex is een dampdoorlatende, waterkerende folie aangebracht. De PE-folie aan de binnenzijde van de gevelconstructie heeft een dampremmende functie. Voor de afwerking is triplex toegepast, dat in dezelfde kleur is gelakt als de kozijnen. De hsb-gevel heeft een R_c -waarde van 2,5.

△ Plattegrond begane grond.

Om zo weinig mogelijk onderhoud te hoeven plegen, is voor meranti kozijnen gekozen, gedetailleerd volgens de KVT-standaarddetails; ze zijn met een dekkende beits in een lichte crèmekleur afgewerkt. Qua kleur heeft de gevel een heel rustig beeld, dit in tegenstelling tot de harde rode baksteen van het bestaande gebouw eraanast.

Eterflex

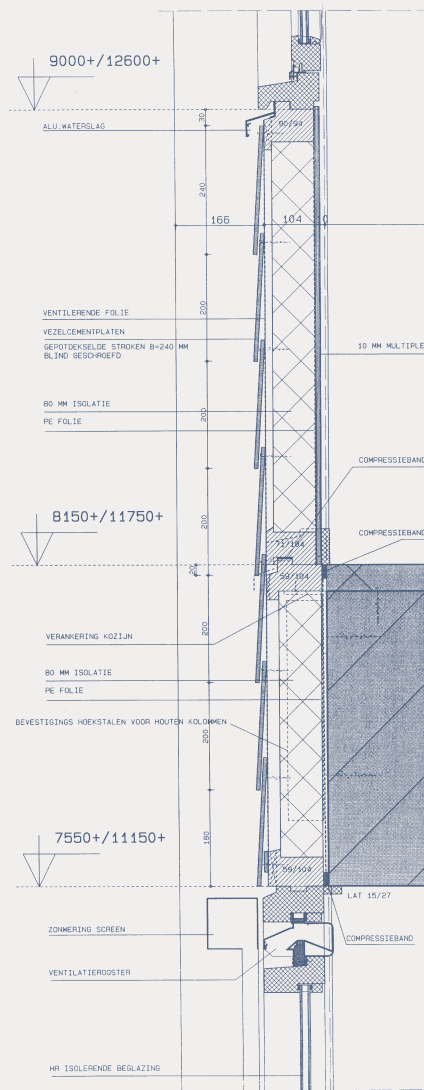
Eterflex is een dubbelgeperst, stoomverhard vezelcementproduct. Het product wordt veel toegepast als bekleding van geventileerde gevels en geveldelen. De voornaamste bestanddelen zijn: zand, cement en vezels. Door het karakter hiervan kenmerkt Eterflex zich door levendige en harmonische variaties. Het is in één kleur leverbaar: de natuurlijke crèmekleur, zoals het uit de persen komt. Eterflex is geïmpregneerd met een hydrofoberingsmiddel; de impregnering is onzichtbaar. Het plaatmateriaal is vorst- en vochtbestendig. De lengte- en breedtematen zijn: 1.240 x 2.520 / 3.070 mm; de dikte is 7,5 mm. Leverancier Eternit NV geeft op Eterflex tien jaar garantie op de mechanische weerstand, duurzaamheid en waterdichtheid. De platen hebben echter een veel langere levensduur.

Onderhoud

De materialen in de gevel zijn onderhoudsarm. Dit was ook de uitdrukkelijke wens van de opdrachtgever. Nieskens: 'In eerste instantie had ik grenen gelamineerde kolommen voorgesteld. Deze moeten wel om de drie à

vier jaar worden gelakt. De opdrachtgever vond dat te kostbaar. We kwamen toen uit op onbehandeld western red cedar dat nauwelijks onderhoud vergt. De meranti kozijnen zijn in verband met duurzaamheid en onderhoud dekkend gebeits in een lichte kleur. Bij een licht gekleurd kozijn is van een afstand beter te zien welke plaatsen moeten worden bijgewerkt. Dit is voor onderhoud en exploitatie een groot voordeel. Het plaatmateriaal Eterflex, ten slotte, heeft in principe helemaal geen onderhoud nodig.' □

Wim Gordijn

△ Verticale doorsnede gevelconstructie.

▽ Langsdoorsnede zuidgevel.

Feiten en getallen

Locatie:	Admiraal de Ruyterlaan 2, Groningen
Opdrachtgever:	College van Bestuur Alfa College Groningen
Architect:	SP architecten BV Waddinxveen
Projectarchitect:	Ir. J.J. Nieskens
Aannemer:	Rottinghuis' Aannemingsbedrijf BV Groningen
Constructeur:	SP architecten BV Waddinxveen
Leverancier Eterflex:	Eternit NV Kapelle-op-den-Bos (B)
Leverancier hsb-elementen/kozijnen:	Oomkens Timmerfabriek BV Middelstum
Leverancier gelamineerde kolommen:	Heko Spanten BV Ede
Adviseur installaties:	De Blaay-Van den Bogaard BV Rotterdam
E- en W-installaties:	Drenth Installatie Technieken BV Veendam
Bruto vloeroppervlak:	± 5.300 m ²
Bouwperiode:	September 1999 - januari 2001
Bouwkosten:	f 7,6 miljoen